UCHWAŁA NR XXVII/543/21
RADY MIASTA TYCHY

z dnia 29 kwietnia 2021 r.

w sprawie przyjęcia „Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2021-2023”

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2020 r., poz. 713 ze zm.), art. 176 pkt 1, art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2020 r., poz. 821 ze zm.) na wniosek Prezydenta Miasta Tychy, po zaopiniowaniu przez: Komisję Porządku Publicznego, Zdrowia, Spraw Społecznych i Samorządowych oraz Komisję Finansów Publicznych,

Rada Miasta Tychy uchwala:

§ 1

Przyjąć „Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2021-2023”, w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

Za wykonanie uchwały odpowiedzialny jest Prezydent Miasta Tychy.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady
Miasta Tychy

Barbara Konieczna

Podpisany

Załącznik do Uchwały Rady Miasta Tychy
Nr XXVII/543/21
z dnia 29 kwietnia 2021r.

GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY
DLA MIASTA TYCHY
NA LATA 2021-2023

CEL PROGRAMU

Wspieranie rodzin przeżywających trudności
w prawidłowym wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczej,
prowadzące do przywrócenia zdolności prawidłowego funkcjonowania.

Podpisany

GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY W MIEŚCIE TYCHY

NA LATA 2021-2023

1. WSTĘP.

W przypadku wystąpienia jakiejkolwiek dysfunkcjonalności rodziny Państwo ma obowiązek zapewnić dziecku specjalną ochronę i pomoc w przezwyciężeniu zaistniałej sytuacji. Wszelkie działania podejmowane na rzecz dobra dziecka i jego rodziny powinny być ze sobą spójne i uwzględniać ich prawo do zachowania własnej tożsamości.

Pomoc rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczej oraz organizację pieczy zastępczej określa ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Zgodnie z art. 176 pkt 1 w/w ustawy, do zadań własnych gminy należy, między innymi, opracowywanie trzyletnich programów wspierających rodziny, których głównym założeniem jest stworzenie spójnego systemu wsparcia rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej poprzez pracę z rodziną oraz zapewnienie pomocy w opiece i wychowaniu dzieci. Obowiązek ten realizowany jest przy wzajemnej współpracy i współdziałaniu odpowiednich służb publicznych, organizacji pozarządowych i kościołów oraz związków wyznaniowych,a także innych organizacji, środowisk i osób fizycznych uprawnionych lub zobowiązanych do inicjowania i realizacji zadań związanych pośrednio lub bezpośrednio z pomaganiem rodzinie. Zgodnie z art. 176 cyt. ustawy, gmina posiada ustawowy obowiązek realizacji następujących działań:

1. Opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny;
2. Tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny;
3. Tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych:
   a) zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa,
   b) organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających, prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz,
   c) zapewnienie w nich miejsc dla dzieci;
4. Finansowanie:
   a) podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny,
   b) kosztów związanych z udzielaniem pomocy przez rodziny wspierające;
5. Współfinansowanie pobytu dziecka w:
   a) rodzinie zastępczej,
   b) rodzinnym domu dziecka,
   c) placówce opiekuńczo – wychowawczej,
   d) regionalnej placówce opiekuńczo – terapeutycznej lub
   e) interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym;
6. Sporządzanie sprawozdań rzeczowo – finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz

przekazywanie ich właściwemu wojewodzie;

7. Prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy.

Zgodnie z zapisami ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej art. 8 pkt 2, wspieranie rodziny prowadzone jest w formie:

1. Pracy z rodziną,
2. Pomocy w opiece i wychowaniu dziecka.

W oparciu o wspomnianą ustawę wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych to zespół planowych działań mających na celu przywrócenie rodzinie zdolności do wypełnienia tych zadań. Obowiązek ten, w zakresie ustalonym ustawą, spoczywa na jednostkach samorządu terytorialnego oraz na organach administracji rządowej. Realizują go one w szczególności we współpracy ze środowiskiem lokalnym, sądami i ich organami pomocniczymi, Policją, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi, a także kościołami i związkami wyznaniowymi oraz organizacjami społecznymi. Praca z rodziną odbywa się poprzez przydzielenie tam, gdzie jest to wskazane, asystenta rodziny. Ponadto, w celu wspierania rodziny, dziecko może zostać objęte opieką i wychowaniem w placówce wsparcia dziennego. Praca z rodziną jest prowadzona również w formie:

- konsultacji i poradnictwa specjalistycznego;
- terapii i mediacji;
- usług dla rodzin z dziećmi, w tym usług opiekuńczych i specjalistycznych;
- pomocy prawnej, szczególnie w zakresie prawa rodzinnego;
- organizowaniu dla rodzin spotkań, mających na celu wymianę ich doświadczeń oraz zapobieganie izolacji (grup wsparcia, grup samopomocowych).

Celem głównym realizowanego w latach 2018-2020 Programu Wspierania Rodziny było wspieranie rodzin przeżywających trudności w prawidłowym wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczej, prowadzące do przywrócenia im zdolności prawidłowego funkcjonowania.

Cel ten realizowano poprzez następujące cele szczegółowe:

1. Wspieranie rodzin we wzmacnianiu ich roli. Podnoszenie umiejętności opiekuńczo - wychowawczych rodziców.
2. Zabezpieczenie potrzeb bytowych dzieci i rodzin. Poprawa funkcjonowania rodziny w sferze socjalno - bytowej.
3. Tworzenie warunków i możliwości służących rozwojowi aktywności kulturalnej, sportowej i rekreacji wśród dzieci i młodzieży.
4. Doskonalenie współpracy międzyinstytucjonalnej oraz podnoszenie kwalifikacji specjalistów.

Korespondując z opisanymi założeniami, Program Wspierania Rodziny na lata 2021-2023, będzie stanowić kontynuację tej koncepcji. Bazując na doświadczeniu lat ubiegłych, słusznym wydaje się

być zwrócenie szczególnej uwagi na więzi i relacje panujące w rodzinie i na wsparcie w sytuacjach, gdy pojawiają się dysfunkcje w tym obszarze. To w rodzinie dziecko uczy się zasad postępowania i jest przygotowywane do pełnienia określonych ról w życiu dorosłym. Żyjąc w rodzinie jej członkowie potrzebują zaspokojenia nie tylko wielu potrzeb, ale także właściwych warunków do rozwoju i realizacji celów. Prawidłowo funkcjonująca rodzina daje swoim członkom poczucie bezpieczeństwa i wzmacnia ich rozwój osobisty. Każdą rodzinę cechuje system pełnionych przez nią funkcji. Jakkolwiek wszystkie funkcje rodziny są jednakowo ważne, to funkcja socjalizacyjna ma istotne znaczenie, ponieważ dotyczy w szczególności wychowania potomstwa. Polega na wieloletnim formowaniu osobowości człowieka, przygotowuje do życia w społeczeństwie, do pełnienia różnych zadań, kształtuje określony system wartości, od niej zależy obraz przyszłych pokoleń. Kształtowanie aksjologicznego świata wśród dzieci jest podstawowym zadaniem rodziców.

Współczesna rodzina jak nigdy dotąd potrzebuje wsparcia instytucji, szczególnie społecznych. Związana z kryzysami - społecznymi, finansowymi i zdrowotnymi - sytuacja na świecie generuje potrzebę dostosowania oferowanej pomocy do w/w zmian.

Rodzina staje się nietrwała, narażona na eskalację sytuacji trudnych, konfliktowych, pozbawiona naturalnych bliskich kontaktów, odizolowana, często pozbawiona bezpośredniej pomocy specjalistycznej, bezpieczeństwa materialnego. W tym kontekście nie każda nowoczesna rodzina będzie w stanie zaspokoić wszystkie potrzeby swoich członków. Zachodzące zmiany, proces adaptacji rodziny do funkcjonowania w nowych warunkach, wiążą się z pokonywaniem problemów, przeżywaniem wielu, często negatywnych, emocji i napięć. Zachodzi więc pytanie, co może być dla rodziny pomocne, jakie warunki środowiskowe będą sprzyjać pokonywaniu przez nią w/w trudności. Rodzina stanowi autonomiczny system społeczny, który ma prawo sam określać zakres działań i interwencji zewnętrznych. Niejednokrotnie oferta pomocy, zwłaszcza w przypadku jej instytucjonalnego charakteru, jest postrzegana jako źródło zagrożenia dla integralności rodziny. Maleje wówczas jej skuteczność, a szanse na to, że pomoże rodzinie uporać się z przeżywanymi trudnościami są niewielkie. Kluczowym zatem staje się poszukiwanie takich rozwiązań, które wykorzystując istnienie wielu różnorodnych i wzajemnie powiązanych sieci wsparcia społecznego, umożliwią kooperację z rodziną.

Prace nad przygotowaniem Programu Wspierania Rodziny oparto o analizy SWOT przedstawione przez kluczowych realizatorów Programu, koncentrując się na możliwości zarówno rozwijania istniejących, jak i wdrażania nowych form pomocy i wsparcia oraz kwestii tworzenia warunków sprzyjających budowaniu funkcjonalnych, skutecznych kanałów komunikacji pomiędzy rodzicami, dziećmi, młodzieżą, a przedstawicielami instytucji i organizacji.

2. DIAGNOZA.

Na potrzeby niniejszego Programu Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej zebrał informacje, pozwalające na statystyczną analizę sytuacji rodzin w mieście Tychy w roku 2020r.

Dane Urzędu Miasta Tychy:

Liczba mieszkańców w 2020r. wynosiła 120535 w tym:

- 118785 zameldowanych na pobyt stały,
- 1750 zameldowanych na pobyt czasowy,

Liczba kobiet:

- 62410 (pobyt stały),
- 863 (pobyt czasowy),

Liczba mężczyzn:

- 56375 (pobyt stały),
- 887 (pobyt czasowy),

Liczba dzieci urodzonych w 2020r. wynosiła 950 w tym:

- dziewcząt 452,
- chłopców 498,

Liczba dzieci do 18 roku życia wynosiła 21815 w tym:

- 21478 zameldowanych na pobyt stały w tym:
  - dziewcząt 10396,
  - chłopców 11082,
- 337 zameldowanych na pobyt czasowy w tym:
  - dziewcząt 152,
  - chłopców 185.

Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Tychach:

Główne powody przyznania świadczeń:

Lp.	**Powód trudnej sytuacji życiowej**	**Liczba rodzin**	**Liczba osób w rodzinach**
1.	Ubóstwo	885	1658
2.	Sieroctwo	0	0
3.	Bezdomność	143	159
4.	Potrzeba ochrony macierzyństwa, w tym:	154	672
	• wielodzietność	118	624
5.	Bezrobocie	463	1030

6.	Niepełnosprawność	858	1225
7.	Długotrwała lub ciężka choroba	1409	2132
8.	Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego w tym:	371	1184
	• rodziny niepełne	201	624
	• rodziny wielodzietne	55	313
9.	Przemoc w rodzinie	8	14
10.	Alkoholizm	149	199
11.	Narkomania	16	17
12.	Trudności w dostosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	22	32
13.	Zdarzenie losowe	1	1
14.	Sytuacja kryzysowa	0	0

Typy rodzin objętych pomocą społeczną:

Typ rodziny	**Liczba rodzin**	**Liczba osób w rodzinach**
Rodziny ogółem, w tym m.in:	1830	3013
• rodziny z dziećmi	370	1363
• rodziny niepełne	201	624
• wielodzietne	118	624

Rzeczywista liczba rodzin i osób objętych pomocą społeczną:

Rodzaj pomocy	**Liczba osób, którym przyznano świadczenie**	**Liczba rodzin**	**Liczba osób w rodzinie**
Świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych i własnych, w tym:	2847	1784	2936
Świadczenia pieniężne	2055	1076	2066
Świadczenia niepieniężne	1171	1012	1573

Liczba rodzin korzystających ze świadczeń rodzinnych, w tym z ustawy „Za Życiem”

Lp.	Rodzaj świadczenia	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
1.	Świadczenia rodzinne	3925	7981
	w tym "Za Życiem"	13	23
2.	Świadczenia wychowawcze	14239	24790
3.	Fundusz alimentacyjny	393	1311

Dane Działu Pomocy Rodzinie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej:

1. Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny w roku 2020 – 59 rodziny.
2. Liczba rodzin korzystających z pomocy i wsparcia specjalistycznego w związku z przeżywaniem trudności opiekuńczo-wychowawczych:
   - wsparcie psychologiczne – 59 osób/rodzin,
   - wsparcie pedagogiczne – 37 osób/rodzin,
   - poradnictwo rodzinne – 5 rodzin.

Dane Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej w sprawach Rodzinnych i Nieletnich:

Liczba rodzin/osób objętych nadzorem kuratora z powodu trudności opiekuńczo-wychowawczych – 968 osób.

Liczba zespołów kuratorskich – 318.

3. ADRESACI PROGRAMU.

Program Wspierania Rodziny jest skierowany do rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych niezależnie od ich struktury, statusu społecznego czy materialnego. Trudności o jakich mowa są doświadczane przez większość, jeśli nie wszystkie rodziny z dziećmi i wynikają z naturalnych faz rozwoju rodziny. Większość rodzin potrafi pokonać je samodzielnie wykorzystując własne możliwości i zasoby, a także korzystając z powszechnie dostępnych usług i instytucji.

Program Wspierania Rodziny skierowany jest zwłaszcza do tych rodzin, które z różnych powodów nie są w stanie samodzielnie prawidłowo wypełniać funkcji opiekuńczo- wychowawczych wobec dzieci. Ze względu na zakres i rodzaj problemów jakie towarzyszą tym rodzinom, istnieje ryzyko doświadczenia przez nie zjawiska wykluczenia społecznego.

Dla przeciwdziałania wykluczeniu i zapewnienia rodzinie wsparcia Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (art 8 pkt 1) zobowiązuje organy jednostek samorządu terytorialnego do podjęcia działań, które w szczególności powinny polegać na:

- analizie sytuacji rodziny i środowiska rodzinnego oraz przyczyn kryzysu w rodzinie;

- wzmocnieniu roli i funkcji rodziny;
- rozwijaniu umiejętności opiekuńczo – wychowawczych rodziny;
- podniesieniu świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny;
- pomocy w integracji rodziny;
- przeciwdziałaniu marginalizacji i degradacji społecznej rodziny;
- dążeniu do reintegracji rodziny.

4. GŁÓWNI REALIZATORZY PROGRAMU:

Realizatorami programu jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej - organizator pracy z rodziną, we współpracy m.in. z następującymi instytucjami, organizacjami:

1. Wydział Spraw Społecznych i Zdrowia,
2. Poradnia Psychologiczno- Pedagogiczna,
3. Miejskie Centrum Oświaty,
4. Miejskie Centrum Kultury,
5. Miejskie Domy Kultury nr 1 i nr 2,
6. Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji,
7. Teatr Mały,
8. Biblioteka Miejska,
9. Placówka Pieczy Zastępczej „Kwadrat”,
10. Organizacje pozarządowe.

5. CEL GŁÓWNY PROGRAMU.

Wspieranie rodzin przeżywających trudności w prawidłowym wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczej, prowadzące do przywrócenia zdolności prawidłowego funkcjonowania.

6. CELE SZCZEGÓŁOWE.

1. Wspieranie rodzin we wzmacnianiu ich roli. Podnoszenie umiejętności opiekuńczo - wychowawczych rodziców.
2. Zabezpieczenie potrzeb bytowych dzieci i rodzin. Poprawa funkcjonowania rodziny w sferze socjalno-bytowej.
3. Tworzenie warunków i możliwości służących rozwojowi aktywności kulturalnej, sportowej i rekreacji wśród dzieci i młodzieży.
4. Doskonalenie współpracy międzyinstytucjonalnej oraz podnoszenie kwalifikacji specjalistów.

7. ANALIZA SWOT.

W celu opracowania Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2021-2023, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Tychach zwrócił się do instytucji i organizacji działających na rzecz wspierania rodziny z prośbą o dokonanie analizy SWOT w obszarze realizacji zadań związanych z pomocą rodzinie przeżywającej trudności opiekuńczo - wychowawcze. Na podstawie otrzymanych analiz wyłoniono następujące zasoby, słabe strony, szanse i zagrożenia we wspieraniu rodzin na terenie Miasta Tychy:

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
Wydział Spraw Społecznych i Zdrowia • Zwiększający się poziom kwalifikacji pracowników placówek wsparcia dziennego; • Zasoby i infrastruktura placówek wsparcia dziennego; • Realizacja programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie; • Realizacja Miejskiej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych; • Realizacja działań na rzecz rodziny w tym: programów pn. „3+ Liczna Rodzina” oraz „Karta Dużej Rodziny”; • Realizacja programów profilaktycznych przez placówki wsparcia dziennego, w tym dwie specjalistyczne; • Zaangażowanie organizacji pozarządowych na rzecz wspierania rodziny.	**Wydział Spraw Społecznych i Zdrowia** • Ograniczone środki finansowe na działania na rzecz z zakresu wsparcia dla rodziny; • Mała liczba społecznych partnerów działających w obszarze pomocy rodzinom.
PPP • Doświadczona, zaangażowana kadra • Dobre przegotowanie merytoryczne • Praca z rodziną, rodzicami jest jednym ze statutowych zadań placówki • Możliwość uzyskania bezpłatnie	**PPP** • Wielość zadań statutowych • Tempo pracy – wynikające z wielości zadań • Okres oczekiwania na zajęcia, terapię często wydłużony.

profesjonalnej pomocy.	
MOPS • Dobrze przygotowana, doświadczona kadra • Wieloletnie doświadczenie w pracy z rodziną wieloproblemową i przeżywającą trudności życiowe • Doświadczenie w pracy interdyscyplinarnej • Umiejętność sięgania po wsparcie innych instytucji/organizacji pracujących na rzecz rodziny • Kreatywność, elastyczność w proponowanych formach pomocy i wsparcia rodzinie • Praca z rodziną prowadzona bezpośrednio w środowisku rodziny.	**MOPS** • Zbyt dużo zadań do realizacji • Niewystarczająca liczba osób bezpośrednio pracujących z rodziną • Łączenie pomocy finansowej z pomocą specjalistyczną, wsparciem niematerialnym • Brak wsparcia w formie superwizji dla pracowników pracujących bezpośrednio z rodziną • Niewystarczająca oferta szkoleniowa dla osób pracujących bezpośrednio z rodziną • Niewystarczające przygotowanie do prowadzenia pomocy i wsparcia w formie online.
PPZ „Kwadrat" POW nr1 i POW nr2 • Dobrze wyszkolona kadr, podnosząca swoje kwalifikacje; • Doświadczenie pracy z rodziną; • Całodobowa/całoroczna świadczona pomoc; • Bezpośrednia praca w środowisku zamieszkania rodziny; • Dobre warunki lokalowe; • Praca z rodziną wieloproblemową.	**PPZ „Kwadrat" POW nr1 i POW nr2** • Niechęć rodzin do współpracy; • Mała liczba programów dla rodzin; • Rotacja wychowanków; • Rotacja wychowawców.
MCO • Zaangażowanie ze strony pracowników MCO oraz szkół i przedszkoli.	**MCO** • Ograniczenia wynikające z przepisów prawa oświatowego-np. brak możliwości objęcia wsparciem dziecka, w którego rodzinie dochód na osobę przekracza kryterium dochodowe.
STŻ	**STŻ**

• Dobrze przygotowana, doświadczona kadra • Wieloletnie doświadczenie w pracy w obszarze uzależnień i przemocy domowej • Umiejętność i gotowość do współpracy z innymi instytucjami/organizacjami • Kreatywność, elastyczność w proponowanych formach pomocy • Działania profilaktyczne prowadzone w różnych środowiskach społecznych i edukacyjnych • Bezpłatne porady, konsultacje • Wsparcie i edukacja innych profesjonalistów.	• Niewystarczająca infrastruktura (zbyt mała liczba pomieszczeń) • Brak profesjonalnej pomocy edukacyjnej i superwizyjnej dla kadry.
SZANSE	**ZAGROŻENIA**
Wydział Spraw Społecznych i Zdrowia • Rosnąca otwartość na współpracę i komunikację międzysektorową; • Rozwój ekonomii społecznej w zakresie wspierania rodziny; • Zwiększenie świadomości społecznej w zakresie problematyki przemocy w rodzinie; • Możliwości prowadzenia kampanii społecznych na rzecz rodziny; • Wzrost świadomości dotyczący wiedzy na temat wypełniania funkcji opiekuńczo - wychowawczych przez rodziny.	**Wydział Spraw Społecznych i Zdrowia** • Utrudnione łączenie ról rodzicielskich i zawodowych; • Utrwalanie w społecznej świadomości przekonania o bezkarności przemocy; • Spadek znaczenia tradycji prorodzinnych; • Wzrost liczby rodzin niepełnych; • Świadome opóźnianie decyzji prokreacyjnych; • Zanik więzi międzypokoleniowych; • Wzrost kosztów utrzymania rodziny; • Zagrażające i aspołeczne formy spędzania wolnego czasu przez młodzież, dzieci i dorosłych.
PPP • Kreatywność pracowników – otwarcie na nowe inicjatywy • Poszukiwanie optymalnych sposobów	**PPP** • Brak czasu - zbyt wiele zadań do wykonania powoduje spłycenie działań (np. ewaluacji)

zaspokajania potrzeb zgłaszających się rodziców.	• Rodziny nie otrzymują natychmiastowego wsparcia, czasem ich to zniechęca • Trudne warunki lokalowe (blokuje to część inicjatyw) • Utrzymująca się sytuacja epidemiczna.
MOPS • Dalsza specjalizacja kadr w świadczeniu określonego rodzaju pomocy i wsparcia • Podejmowanie szkoleń przez pracowników bezpośrednio pracujących z rodziną • Dalszy rozwój interdyscyplinarnego podejścia do pomocy i wsparcia • Oddzielenie pomocy finansowej od wsparcia i pomocy niematerialnej • Zwiększenie liczby specjalistów pracujących bezpośrednio z osobami/rodziną przeżywającą trudności życiowe w szerokim znaczeniu • Dostosowywanie metod pracy z osobami/rodziną do zmieniających się warunków i potrzeb.	**MOPS** • Kojarzenie pomocy MOPS jako świadczonej w sytuacjach patologii • Wypalenie zawodowe pracowników pracujących bezpośrednio z rodziną • Biurokratyzacja usług świadczonych na rzecz rodziny przeżywającej trudności • Niski statut zawodu pracownika pomocy społecznej – coraz mniejsza liczba chętnych do pracy w tym obszarze.
PPZ „Kwadrat" POW nr 1 i POW nr 2 • Otwartość na współprace z instytucjami pracującymi na rzecz rodzin; • Stałe doskonalenie kadry; • Nowe obszary pracy z rodziną.	**PPZ „Kwadrat" POW nr 1 i POW nr 2** • Zbyt późne umieszczenie dziecka w instytucjonalnej pieczy zastępczej; • Osłabienie więzi rodzinnych; • Uzależnienie rodzin od systemu wsparcia i pomocy; • Brak aktywności rodziny; • Rodziny z zaburzeniami.
MCO • Wzrost świadomości rodziców uczniów o możliwości uzyskania wsparcia w postaci dożywiania w szkole oraz uzyskania wsparcia w postaci	**MCO** • Ryzyko stygmatyzacji uczniów z dożywiania oraz pomocy materialnej o charakterze socjalnym (stypendium szkolne).

stypendium szkolnego i zasiłku szkolnego.	
STŻ • Dalszy rozwój interdyscyplinarnego podejścia do pracy w obszarze uzależnień i przemocy domowej • Nowe obszary i tematy warsztatów, zajęć dla dorosłych i dzieci • Kompleksowe podejście do pracy z rodziną z problemem uzależnień, przemocy • Oferta uzyskania bezpłatnej profesjonalnej pomocy • Rozwój pomocy i wsparcia w formie online.	**STŻ** • Wypalenie zawodowe pracowników pracujących w obszarze uzależnień i przemocy domowej.

Do prawidłowego rozwoju dziecka w rodzinie niezbędne są działania kompleksowe nie tylko w zakresie pomocy w pokonywaniu trudności, ale również o charakterze profilaktycznym, związane z promowaniem zdrowego trybu życia, spędzania czasu wolnego, rozwijania zainteresowań itp. W związku z tym, do udziału w Programie Wspierania Rodziny zostały zaproszone instytucje i organizacje wspierające rozwój sportowy i kulturalny dzieci/rodzin: Miejskie Centrum Oświaty, Miejskie Centrum Kultury, Miejskie Domy Kultury nr 1 i nr 2, Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji,Teatr Mały, Biblioteka Miejska. Z analizy SWOT przedstawionej przez te instytucje/organizacje wynika że:

NAZWA INSTYTUCJI/ORGANIZACJI: • Miejskie Centrum Oświaty, • Miejskie Centrum Kultury, • Miejskie Domy Kultury nr 1 i nr 2, • Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji, • Teatr Mały, • Biblioteka Miejska.	
MOCNE STRONY	**SŁABE STRONY**
• Duże zainteresowanie mieszkańców miasta Tychy • Atrakcyjna, urozmaicona oferta dla osób	• Ograniczona liczba uczestników • Ograniczenia lokalowe: za mała ilość pomieszczeń, zbyt mała powierzchnia,

w każdym wieku • Oferta wakacyjna i feryjna skierowana do dzieci i młodzieży • Częściowe dostosowanie do potrzeb osób z dysfunkcjami, niepełnosprawnych • Doświadczenie w prowadzeniu imprez o dużym zasięgu • Rozwinięta infrastruktura kulturalno-sportowa w mieście • Bezpłatny lub częściowo odpłatny dostęp do zajęć • Duża ilość ofert skierowana do całych rodzin • Współpraca między instytucjami działającymi w obszarze sportowo-kulturalnym na terenie miasta • Baza współpracujących ze sobą organizacji pozarządowych działających w obszarze sportowo-kulturalnym, • Wykwalifikowana, kreatywna kadra • Oferta opieki nad dziećmi w trakcie korzystania przez rodziców z zajęć.	brak dostosowania dla osób niepełnosprawnych, lokalizacja generująca problemy z dotarciem na zajęcia • Biurokratyzacja • Wysokie obłożenie obiektów sportowych • Zbyt mała promocja • Brak przygotowania do działań w sytuacji kryzysowej np. pandemii.
SZANSE	**ZAGROŻENIA**
• Większa promocja działań, pozyskanie nowych uczestników • Rozwój pracy online • Rozwój pracy zespołowej • Zwiększenie oferty dla całych rodzin • Zwiększenie oferty usług bezpłatnych i zwiększenie dostępu do usług o obniżonej odpłatności • Poszerzenie działań o ofertę opieki nad dziećmi w trakcie korzystania z usług przez rodziców.	• Ograniczona możliwość oddziaływań w sytuacji kryzysowej np. pandemii • Zmienność regulacji formalno-prawnych na poziomie ogólnopolskim m.in. oskładkowanie umów zleceń, co może skutkować spadkiem zatrudnienia trenerów i animatorów.

8. KIERUNKI DZIAŁAŃ PRZYJĘTE W PROGRAMIE WSPIERANIA RODZINY.

Na lata 2018-2021 w mieście Tychy został opracowany Program Wspierania Rodziny, w którym wskazano szereg zadań z zakresu pomocy i wsparcia rodziny w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, ze szczególnym uwzględnieniem rodziny przeżywającej trudności w tym obszarze. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Tychach, jako koordynator Programu, przedkładał Radzie Miasta Tychy roczne sprawozdania z realizacji w/w Programu przez zaangażowane instytucje/organizacje.

W oparciu o zebrane doświadczenia oraz analizę corocznych sprawozdań realizatorów widoczna jest konieczność kontynuowania podejmowanych w poprzednich latach działań oraz rozwój obszarów, w których działania okazują się być niewystarczające. I tak:

Działanie 1. Wspieranie rodzin we wzmacnianiu ich roli. Podnoszenie umiejętności opiekuńczo - wychowawczych rodziców:

- dalszy rozwój poradnictwa psychologicznego i pedagogicznego
- zwiększenie dostępności do bezpłatnej terapii indywidualnej, rodzinnej i małżeńskiej
- zwiększenie dostępności do bezpłatnego leczenia psychiatrycznego, zwłaszcza dla dzieci i młodzieży, co bywa niezbędnym do kompleksowej pomocy dla rodziny i jej członków
- stały rozwój asystentury rodzinnej
- podjęcie działań prowadzących do pozyskania osób/rodzin do pełnienia funkcji rodziny wspierającej
- stały rozwój działań w obszarze psychoedukacji rodziców
- zwiększenie dostępności do bezpłatnej pomocy w formie grup wsparcia dla rodziców, dzieci i młodzieży przeżywających określone trudności
- zwiększenie działań o charakterze profilaktycznym i prewencyjnym, zwłaszcza w obszarze zagrożenia dobra dziecka
- stałe dostosowywanie metod oddziaływań do zmieniających się warunków społecznych i potrzeb rodziny
- dalszy rozwój placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży.

Działanie 2. Zabezpieczenie potrzeb bytowych dzieci i rodzin. Poprawa funkcjonowania rodziny w sferze socjalno – bytowej:

- kontynuowanie kierunków pomocy realizowanych w latach poprzednich
- podjęcie stosownych działań zmierzających do wspierania osób znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji życiowej w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych np. poprzez uruchomienie mieszkań chronionych, w tym dla samotnych rodziców.

Działanie 3. Tworzenie warunków i możliwości służących rozwojowi aktywności kulturalnej, sportowej i rekreacji wśród dzieci i młodzieży.

Podpisany

- dalszy rozwój w obszarze organizacji pozalekcyjnych zajęć sportowo-rekreacyjnych dla dzieci i młodzieży i prowadzenia edukacji kulturalnej, kształtującej właściwe postawy wśród dzieci i młodzieży
- dotarcie do większej liczby odbiorców poprzez zwiększenie promocji dotyczących działań sprzyjających rozwojowi aktywności kulturalnej i sportowej w mieście
- Stałe dostosowywanie oferty do aktualnej sytuacji społecznej i potrzeb odbiorców.

Działanie 4. Doskonalenie współpracy międzyinstytucjonalnej oraz podnoszenie kwalifikacji specjalistów.

- zwiększenie działań przeciwdziałających wypaleniu zawodowemu m.in. poprzez szerszy dostęp do szkoleń i superwizji dla specjalistów pracujących bezpośrednio z rodziną wieloproblemową
- dalszy rozwój organizacji pozarządowych zajmujących się problematyką wykluczenia społecznego i pomocy rodzinie
- zwiększenie działań w obszarze współpracy międzyinstytucjonalnej oraz współpracy z organizacjami pozarządowymi na rzecz kompleksowej pomocy i wsparcia rodzin.

9. MONITORING GMINNEGO PROGRAMU WSPIERANIA RODZIN.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Tychach, w oparciu o zebrane od realizatorów informacje, będzie przygotowywał i przedstawiał coroczne sprawozdania z realizacji Programu. Pozwolą one na ocenę postępów, wskażą dalsze potrzeby i pozwolą na ewentualną modyfikację działań poprzez określenie i wprowadzenie dodatkowych zmian w Programie. Wskaźnikami osiągnięcia poszczególnych celów szczegółowych będą dane liczbowe pozyskane w ramach realizacji poszczególnych działań wskazane w tabeli działań.